

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izveniš nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Delavski praznik.

Vse polno besedi bo jutri izrečenih v
proslavo delavskega praznika, a dvomi-
mo, da bi mogle vse te lepe in visoko-
donoče besede navdati jugoslovanskega
delavca s prazničnim nastojenjem. Za-
kak od leta do leta mora jugoslovanski
delavec konstatirati, da je sijaj prvega
majnika vedno slabši, da pa je stalno
slabši tudi položaj jugoslovanskega de-
lavca. Zato so mesto prazničnih besedi
jutri mnogo bolj primerne žalostne be-
sede in mnogo bolj koristno bo za de-
lavce, če manje sanjajo o bodoči sreči,
a tem bolj pomislijo na položaje, ki so
bili v povojnih letih izgubljeni.

In reči bi smeli naravnost zapravljene.
Kako mogočno in silno je bilo de-
lavsko gibanje takoj po vojni. Z lastno
silo je doseglo delavstvo celo vrsto so-
cialnih zakonov, ker bilo je eden od
merodajnih faktorjev v državi. Toda ne-
dolgo. Medsebojni prepri so hitro po-
rušili delavsko skupnost in vedno rasto-
či razkol je vzel delavstvu vsak vpliv.
Poskušalo se je sicer opetovano, da se
ustvari zopet enotna fronta delavstva,
toda vsi ti poskusi so vedno žalostno
končali in razkol je bil vedno večji.
Vrste organiziranega delavstva so bile
stalno manjše in razredna zavest delav-
stva je bila vedno manjša. Ni čuda, da
je prišlo končno tako daleč, da bodo
jutri praznik praznovali nekateri
delavci pod patronanco izrazito meščan-
skih voditeljev.

Vse pa kaže, da pot navzdol še ni
končana in da bo prihodnje leto praz-
novalo delavstvo prvi majnik v še bolj
žalostnih razmerah. Dogodki žal le pre-
jasno kažejo, da se delavski voditelji od-
slabih povojnih izkušenj niso nič na-
učili in da so popolnoma pozabili, v čem
je glavna sila delavskega gibanja.

Pozabili pa so tudi na to, da na svetu
še nobeno gibanje ni zmagovalo, če ni bi-
lo intenzivno in z vso požrtvovalnostjo
pripravljeno. Manjka v delavstvu onega
duha, ki je obvladal delavski razred
pred vojno. Volitve v Delavsko zborni-
co pa so dokazale, da današnji delavski
voditelji niti ne mislijo na to, da bi
vzbudili staro požrtvovalnost.

Mesto da bi vzbujali med delavstvom
z vzgledi zmisel za moralno boja, mu-
jemljejo s preživelimi frazami vsak po-
let. Mesto socialističnega naziranja da-
lejo delavstvu »slagerjek«, a ti so brez
notranje prepričujoče sile in zato je de-
lavsko gibanje vedno slabše.

Lepa dedščina je prišla v roke slabot-
nih dedičev in sedaj, ko je dedščina že
skoraj popolnoma zapravljen, je sla-
bost dedičev jasno vidna. Za vso jav-
nost, samo za interesirane delavce ne.
Ti še nočejo spoznati dejanske resnice,
vedno naslanjajo ob gromovito izrečenih
vedno naslanjajo ob gromovito azrečenih
besedah.

Toda resnica je čisto drugačna, kakor
pa jo slikajo govorniške besede. Smo
sredi težke gospodarske krize, ki je pre-
magljiva le z intenzivnim delom. Vsi po
vrsti moramo prijeti z vso silo za delo
in priboriti zopet delu čast. Najbolj pa
je na tem, da pride delo zopet do časti,
zainteresiran delavec sam. Zakaj njega
živi delo in njega uničujejo tretje.

Mi moramo povzdigniti produkcijo, mi
moramo povečati plodnost dela, mi
moramo dvigniti blagostanje in šele po-
tem pride oni praznik, ki ga bodo jutri
proslavljali. Ne pa obratno.

Ne bodo morda naše besede vsem pri-
jetno donele, toda resnica je le redko-
kdaj prijetna. Vendar pa je treba resni-
ci pogledati v oči in naj bo še tako ne-
prijetna.

Če bodo delavci jutri pogledali res-
nici v oči, če se bodo le na enem shodu

Vukičevićeva vlada ima zasiguran volilni mandat.

Beograd, 30. aprila. Včeraj se je v
dobro poučenih krogih trdilo, da si bo
vlada prizadevala delati v skupščinskih
odborih, da bo mogla izvesti vse one
naloge, ki jih ji nalaga finančni zakon.
Glede teh nalog se pojavlja v vladnih
krogih bojazen, da v nekaterih odborih
vlada ne bo imela večine za delo, pa se
zato v vladnih krogih vodi živahna di-
skusija o izhodu, ki naj bi se našel iz
te situacije.

Današnja vlada ne more z gotovostjo
računati, da bodo vsi radikali, ki se na-
hajajo v posameznih odborih, prožili
vladi ono pomoč, ki bi ji bila v današ-
njem času potrebna. Zato smatra vlada,
da ta čas, ki preostaja, izkoristi in izve-
de čim večje izpremembe, ki jih je tre-
ba izvršiti v administraciji. Poleg več-
jega števila ukazov, ki so dosedaj pri-
pravljeni, pripravlja minister notranjih
del Velja Vukičević ukaz o izpremem-
bah v obeh velikih županov. Tako je
ostalo vprašanje, ali ima ta vlada volilni
mandat ali ga nima, povsem v ozadju.
Po vseh pripravah, ki se delajo v poedi-
nih ministrstvih, a posebno v minist-
stvu notranjih del, so dobili politični
krogi uverjenje, da ima ta vlada volilni
mandat.

Glede na delo v odborih se zdi, da
bo vlada težko imela v odborih potreb-

no večino in se že danes govori, da bo
vladi pri prvi zapreki, na katero bo na-
letela v odborih, izvajala konsekvence
in razpustila Narodno skupščino ter raz-
pisala nove volitve. Vlada bo napravila
nekoliko rešitev, bi bodo popolnoma v
korist muslimanom in se nanašajo na
Bosno in Hercegovino. V tem pogledu
bo najbrž povsem zadovoljeno zahtevam
muslimonov in pa tudi v pogledu oseb
velikih županov v Dalmaciji.

Ako se ne zgodi nič nenavadnega, se
smatra, da bi se mogla sklicati Narodna
skupščina že v začetku maja, a bi se ta-
koj razpustila in bi bil na nje prečitan
ukaz o razpisu novih volitev. Kakor se
doznava, naj bi se volitve vršile v polo-
vici meseca avgusta. Do sklicanja Na-
rodne skupščine se bodo, kakor se zdi,
odložila vsa vprašanja, ki se nanašajo
na popolnitev današnje vlade. Kar se iz
dobro informiranih krogov izve, bi vla-
da pri popolnitvi vlade ne vzela v kom-
binacijo nobene druge parlamentarne
skupine. In tako se dementirajo vse ver-
zije, ki se pojavljajo v tej smeri. V vlad-
nih vrstah se trdi, da ta vlada ne bo
uporabljala takih metod, kakor jih je
nekad uporabljala PP-vlada. Po vsem
se da soditi, da stoji sedanja vlada pred
končno odločitvijo.

Seja vlade.

Beograd, 30. aprila. Sinoči od 5. do 8.
in pol se je vršila seja ministrskega
sveta. Na tej seji se je razpravljalo o me-
rah za oblažitev gospodarske krize. Vo-
dila se je dolga diskusija, ki se je je naj-
več udeležil finančni minister. Navedel
je vse predloge in možnosti o oblastih,
ki so dana vladi v členu 314. finančnega
zakona.

Sklenjeno je bilo, da se sestavi komi-
tet ministrov, v katerem bodo vsi mini-
stri gospodarskih resorov ob sodelovanju

gospodarskih institucij in korporacij. Na-
to se je razpravljalo o razdelitvi posoji-
la 15 milijonov dolarjev. Ministrski svet
je odločil, da se nakaže 400 milijonov
dinarjev za železniške potrebe, 100 mili-
jonov dinarjev ministru za investicije,
50 milijonov dinarjev za stare šume, 50
milijonov dinarjev za rezervne kredite
in 50 milijonov dinarjev za invalide. Ta
razdelitev bo predložena finančnemu
odboru.

prihodnja pa odrejena za ponedeljek ob
3. in pol popoldne.

KRALJ OZDRAVEL.

Beograd, 30. aprila. Včeraj popoldne
se je kralj odpeljal z dvora. Predve-
rašnjim je lahno obolel, a je včeraj po-
polnoma ozdravel in se je vozil dopoldne
in popoldne z avtomobilom po mestnih
ulicah.

KONFERENCA MALE ANTANTE ODGO- DENA DO 1. JUNIJA.

Bukarešta, 30. aprila. Konferenca Male
antante, ki naj bi se vršila 13. maja v
Jochimovem, je odgodena na željo Jugo-
slavije do 1. junija.

Beograd, 30. aprila. Sinoči je bila naša
vlada brzojavno obveščena, da je češko-
slovaška vlada sklenila, da se vrši sesta-
nek ministrov zunanjih poslov Male an-
tante od 12. do 14. maja v Zapadni Češki.
Po Beogradu pa se je sinoči razširila
vest, da je naša vlada naprosila Rumu-
nijo in Češkoslovaško, da naj se sestanek
odredi na drug datum in na drugem kra-
ju. V naših vladnih krogih izjavljajo, da
jim o tem ni nič znanega. Isto izjavlja
tudi rumunsko poslanstvo.

MADJARSKE SPEKULACIJE.

Budimpešta, 30. aprila. Včerajšnji
»Magyar Orszag« prinaša uvodni članek,
v katerem pravi, da obstaja dvojna Dal-
macija, ena, ki se nagiba proti Beogra-
du, a ta je v manjšini in druga, ki teži
za zedinjenjem s Hrvatsko, ker dobro
ve, da bo danes ali jutri objekt beograjs-
ke kompenzacije Italiji.

Italija odklanja vsako po- sredovanje.

Rim, 30. aprila. Oficielna »Tribuna«
piše z ozirom na Mussolinijev odgovor
Vel. Britaniji, da je sedaj popolnoma
jasno, da je vsaka intervencija drugih sil
v sporu med Jugoslavijo in Italijo nepo-
trebna. To zlasti vsled tega, ker se niso
odnošaji med Jugoslavijo in Italijo prav-
nič poslabšali, čeprav so bila upravičena
opozorila italijanske vlade na nevarnost,
ki je pretila albanski neodvisnosti od zu-
naj. Sedaj je naziranje Anglije in Italije
v skladu, ker uvideva Anglija, da je vsa-
ko posredovanje odveč. »Tribuna« pri-
pominja tudi, da je vsako razpravljanje
o Tiranskem paktu popolnoma odveč.

ITALIJA PRODIRA V ALBANIJO.

Rim, 30. aprila. Rimska poročevalna
agencija prinaša nekatere podatke o jav-
nih delavnicah, ki so izvedene ali se bo-
do izvedle v Albaniji ob direktnem sode-
lovanju talije. Te delavnice gradi neka
italijanska finančna skupina, ki je dala
albanski vladi posojilo 50 milijonov zla-
tih frankov.

To posojilo je bilo najeto v začetku le-
ta 1925 ob ugodnih pogojih. Izplačano je
po dnevnem tečaju v času emisije z 242
milijoni papirnatih lir in je ta denar de-
poniran v albanski Narodni banki. Do-
sedaj je izgrajen neki železniški most in
pa nekaj cest. Z izgraditvijo ceste Elba-
san—Korča je udovoljeno stari težnji, da
se Drač spoji z industrijsko cono pri Kor-
či, katere trgovina je gravitirala na So-
lun. Sedaj se bodo začela druga nadalj-
nja dela, zlasti izgradnja luke v Draču
in železniške proge Drač—Tirana. Regu-
lacija rek bo dala prostran teren, ki se
bo pretvoril v rodovitno polje. V prvi
vrsti je to treba izvesti v področju Ska-
dra.

PRAZEN DEMANTI ALBANSKE VLADE.

Pariz, 30. aprila. Tukajšnje albansko
poslaništvo demantira odkritje danskega
novinarja Holgoea o samovolji današnje-
ga režima v Albaniji in o preganjanju
katoliškega prebivalstva. Albansko po-
slaništvo naglašja, da so vsa ta odkritja
tendenciozna in vržena v javnost, da
škodujejo ugledu današnje albanske
vlade.

[Pripominjamo, da je danski novinar
podkrepil svoja odkritja s fotografijami
in dokumenti.]

ALBANSKA VOJSKA REORGANIZI- RANA.

Berlin, 30. aprila. Po vesteh iz Alba-
nije je imenoval Ahmed beg Zogu dose-
danjega komandanta albanske žandar-
merije angleškega generala Peryja za
poveljnika vse albanske vojske. Njemu
je poverjena naloga, da preustroji voj-
sko na moderni podlagi. On je sedaj v
severni Albaniji, kjer je že začel z re-
organizacijo.

NITTITU BO VZETO ITALIJANSKO DRŽAVLJANSTVO.

Rim, 30. aprila. »Impero« javlja, da bo
komisija za političke emigrante sklenila,
da se bivšemu italijanskemu ministrske-
mu predsedniku Nittiju odvzame itali-
jansko državljanstvo zaradi njegove iz-
jave v Parizu, a zlasti zaradi nedavnega
intervjuja v beograjskem »Vremenu« o
italijansko-jugoslovanskem konfliktu.

Fašistični tisk zahteva, da se enaka
mera uporabi tudi na bivšega italijanske-
ga ministra zunanjih poslov grofa Sforzo-
ki se sedaj mudi na Kitajskem kot do-
pisnik nekega pariškega lista.

Od zgoraj treba pričeti.

Nad vse simpatično je sprejela vsa jugoslovanska javnost okrožnico, ki jo je izdal na velike župane notranji minister Velja Vukičević. Vsa javnost se je naravnost oddahnila, da je vendar enkrat dočkala tako okrožnico. Že davno bi morala biti izdana taka okrožnica, ker zakonitost se je morala v nekaterih krajih že popolnoma umakniti partizanstvu. Strankarska legitimacija je postala že edino izpričevalo dobre kvalifikacije in ni čuda, da je to partizanstvo čisto razjedlo našo upravo.

Težke posledice popartizanjenega uprave je globoko občutila vsa javnost in nešteto se je poskušalo, da se zatre ta kvaren vpliv partizanstva. Toda skoraj vedno brez uspeha, ker se je preganjalo samo male krivice, ker se je pričelo s sanacijo od spodaj, mesto od zgoraj. Sanacija od spodaj pa je morala biti brezuspešna. Kako naj vendar spoštuje nižji uradnik zakonitost, če pa vidi, da jo tepta njegov šef. In kako naj nižji uradnik izvršuje samo predpise zakona, če pa vidi, da napredujejo samo partizanski in pristranski uradniki, dočim morajo vestni v pokoj. Morale ni bilo in ni moglo biti, dokler ni bila ta na vrhu.

Zato je velika vrednost Vukičevićeve okrožnice ravno v tem, ker dokazuje, da

se je pričela sanacija od zgoraj in ne od spodaj. Še zlasti pa povečuje vrednost Vukičevićeve okrožnice to, da imamo vzrok upati, da ni ta okrožnica samo lepa beseda, temveč da se bo tudi izvajala. Odstavitev subotičkega komisarja dokazuje, da ima Velja Vukičević resno voljo s strogostjo paziti na izvajanje svoje odredbe in ravno to bo dalo uradništvu silo, da odpravi vse napake iz naše uprave.

Pa tudi iz drugih znakov smemo to pričakovati. Ljudje nove vlade niti najmanj ne prikrivajo svoje antipatije do strankarskih izrodov in reči smemo, da še nismo imeli v Jugoslaviji vlade, ki bi bila tako malo strankarska kot sedanja. In to je dober znak. Kajti tudi partizanstvo ne bo nikdar odpravljeno, če bo v vladi imelo svoje najmočnejše zagovornike. Šele ko bo vlada s svojo avtoriteto in dejansko pokazala, da so časi partizanstva premagani, šele tedaj bo tudi konec partizanstva.

Začetek je storjen in konsolidacija je uvedena. Potrebno pa je, da vsi dobro misleči ljudje ta sanacijski proces podpirajo, ker skrajni čas je, da se povojnih napak oprostimo in da se prične na vseh poljih pozitivno in ljudstvu koristno delo.

Tatiček Masaryk.

Vsa svet pozna Masaryka, predsednika Češkoslovenske republike, močja velikanskih zaslug za svoj narod in človeštvo sploh. Da, ves svet ve, da je Masaryk ustvaritelj češkoslovenske države. Njegovo mladeniško delovanje med svetovno vojno obdobju ves svet brez izjeme, tudi bivši sovražniki se klajajo njegovemu delu, pa čeprav je bilo za njega usodno. Na Angleškem, v Franciji, v Ameriki in po ruskih stepah je Masaryk ustvarjal današnje ujedinjenje svojega naroda, še več, današnja Češkoslovenska republika, ki je vsled geografskih in terenskih posebnosti pritegnila v svojo državnost vse preveč tujih življenj. To je edina neugodnost le bratske države, ki jo pa ravno Masaryk pravilno ocenjuje in skuša popravljati zle posledice, ki bi mogle nastopiti ob nespametnem precejanju večinskega naroda in bagatelizovanju take manjšine, kakor so n. pr. Nemci, ki jih je čez tri milijone; pa kakšnih Nemcev! Saj smo imeli še v stari Avstriji največ opravil s tevtovski navdahnjenimi Vse-nemci ravno na Češkem in Moravskem.

Da je tatiček Masaryk res oče bratske nam Češkoslovenske republike to priznava ves svet in posebno dobro se zavedamo njegovega ogromnega dela mi Jugoslavlani, ki smo mu dolžni nevenljive hvale tudi za naše ujedinjenje. Brez Masarykovega dela v Ameriki bi Wilson nikdar ne pristal na misli in na načrte o razdelitvi stare grešnice Avstrije. Koliko je bilo treba dela, koliko pisarij in konferenc, koliko živahne agitacije, predno je prodrla prepričanje, da ne more biti miru v Evropi, dokler ni stara Avstrija izginila s površja, dokler niso odstranjeni Habsburgi in Hohenzollerji. Eto to je bila življenjska naloga Masarykova, to je vse on s pomočjo Beneša in našega Jugoslovanskega odbora tudi izvedel. Zato smo mu tudi mi neomejeno hvaležni.

V tujini je doživel venčanje svojega ogromnega dela, Češkoslovenska republika in Jugoslavija sta bili v glavnih obrisih že na zemljevidu Evrope, ko je bil on še preko velikega oceana in je hvaležni narod nestrpnost čakal velikega trenutka, ko se Tatiček vrne v svojo ljubljeni svobodno domovino. In kdo se ne spominja, s kako osimni triumfalni slavnostmi je bil sprejet. Da more biti prvi predsednik nove Češkoslovenske republike edino le tatiček Masaryk, ni bilo najmanjšega dvoma ne odpora. In to se je tudi zgodilo, kaj drugega bi ves svet smatral za neodpušten škandal, za nehvaležnost najostrejših vrste. — In res ni nikomur niti od daleč padlo v glavo, da bi mislil na kako drugo kandidaturu, in ustvaritelj Češkoslovenske republike je postal tudi njen prvi predsednik.

Za enega prvih sodelavcev si je izbral svojega sodelavca v tujini — dr. Edvarda Beneša, doslej edinega zunanega ministra Češkoslovenske.

Kdo ni prepričan, da sta ta dva moža doslej modro vodila češkoslovenski čoln po razburkanem morju povojne dobe? Oba sta visoko dvignila ugled svoje države med vsemi državami na svetu. Beneš je z Malo Antanto in s svojim modrim delom v Društvu narodov pridobil sebi in svoji državi najboljši glas po vsem svetu. Vsa diplomacija sveta je Masaryka in Beneša mnogo više cenila nego bi bilo pričakovati po veličini in važnosti države, ki sta jo zastopala. Tudi na Jugoslavijo je padel bleščnjuna dela in splošnega ugleda, ki sta ga uživala in ga uživata neomejeno dalje po svetu. Zato tudi mi s ponosom gledamo na Masaryka in Beneša in ju smatramo tudi za svoja velika dobrotnika.

Bratje Čehi naj se torej nikar ne čudijo, ako se nenavadno tudi mi zanimamo za prihodnjo volitev predsednika, ki bo z koncem maja, in ako rečemo: kako neizmerno nas boli, ko moramo gledati toliko črne nehvaležnosti nasproti največjemu možu, kar jih je rodila češka zemlja, nasproti velikemu Slovancu, kakoršnih ni bilo mnogo po vseh slov. poskih poljanah in velikemu Slovancu, kakoršnih ni bilo mnogo po vseh slovanskih poljanah in planinah. Kar se more nam iti v glavo, kako je sploh mogoče, da se je mogla roditi v pošteni češkoslovenski duši misel kake druge kandidature, ali tudi le, da hodijo okoli Masaryka z nedostojnim pritiskom na njegovo pošteno notranje prepričanje, na njegov politički evangelij o čisti demokraciji, ki bodi podlaga vsaki vladi v tej državi s tako nenavadno pisanim prebivalstvom.

Masaryk in tudi Beneš sta s svojim dosedanjim delom dokazala, da znata voditi svojo ljubljeni domovino do sreče in moči in slave, zato je najbolj črna nehvaležnost sedanje barantanje za pozicijo Masarykovo, za njegove najpozitivnejše nazore o načinu vladanja, ako hoče biti tudi letos ponovno izvoljen za predsednika države, ki jo je ustvaril on sam. Nočemo kratiti zaslug tudi narodu in njegovim legionarjem, njegovim mučenikom, ali brez Masaryka bi kljub vsem nepojmljivim žrtvam vseh ostalih — ne bilo današnje Češkoslovenske republike.

Masarykovo delo je tudi delno pomirjenje z Nemci, kar smatramo za velikansko pridobitev in v srečo države same. Nadaljno delo v tem smislu konsolidacije je neobhodno potrebno in izvršiti ga more pred vsem taka priznana avtoriteta, kakor je tatiček Masaryk. Zato je tudi naša topla želja, da se izvrši prihodnja volitev predsednika tako, kakor edino je dostojno zavednosti in hvaležnosti vsega češkega naroda do svojega največjega sina in ustvaritelja svobodne republike Češkoslovenske. At' žije president dr. Masaryk.

A. G.

Politične vesti.

— Potreba sporazumne politike med Slovenci. »Slovenci« naša izvajanja o potrebi sporazumne politike med Slovenci očitno ni čisto razumel. Zato mu čisto na kratko povemo, da smatramo kot prvo nalogo take sporazumne politike: ustanovitev Narodnega sveta. Prepustimo »Slovenec«, da sam presodi, če je bil vedno za ustanovitev Narodnega sveta ali ne.

— Pogojne obsebe. Na zadnji seji zakonodajnega odbora se je nadaljevala razprava o novem kazenskem zakonu. Med drugim je bilo sklenjeno, da se uvedejo tudi pogojne obsebe. Katero sodišče ima pravico izrekat te sodebe, bo določeno v novem zakonu o kazenskem procesu. — Sklep o uvedbi pogojnih obsebe mora vsak demokrat prav odločno pozdraviti.

— Pašičevci proti vladi Vukičevića. Tendence nove vlade je vedno jasnejša. Vlada hoče zmanjšati vpliv strankarstva na naše politično življenje in zato pripravljata velika pregrupacijo med političnimi strankami. Vsled te pregrupacije pa se čutijo pa-

šičevci silno ogrožene, ker se boje, da bi se mogla pregrupacija izvršiti brez ozira na nje. Na ta način bi postali približno tako brezpomembni, kakor so danes samostojni demokrati, ki so izključeni iz vsake kombinacije. Zato je razumljivo, da je v zadnjem času opažati precejšnje zblizanje med pašičevci in samostojnimi demokrati. Najbolj vidno je postalo nasprotje med vlado in pašičevci vsled izjave Stanojevića, ki je čutil za potrebno, da v beograjskih listih izjavlja, da ni dal novi vladi svojega blagoslova. Čisto pravilno je z ozirom na to izjavo pripomnil Ljuba Davidović, da je precej verno, če blagoslova Aca Stanojevića novo vlado, ker ni niti poslanec in niti šef stranke, temveč samo podpredsednik, obenem s Trifkovičem. Izjava Stanojevića pa dokazuje, da smatramo pašičevci takojšnjo akcijo proti vladi za potrebno, ker spoznavajo, da se vlada vsak dan bolj utrjuje in bo boj z njo vsak dan težji.

— Katere posle bodo prevzele oblastne skupščine? Finančni minister je pričel pro-

učevati vprašanje prenosa poslov, ki so dosedaj spadali v kompetenco države in ki preidejo po čl. 320. finančnega zakona na oblastne skupščine. V to svrhu so izdelali strokovni referenti finančnega ministrstva obširne elaborate, ki jih je finančni minister odobril. Ti elaborati bodo izročeni vsem ministrom, da jih v najkrajšem času prouče, da more potem o njih sklepati ministrski svet. Zaenkrat se misli izročiti oblastnim samoupravam ceste, del poslov kmetijskega ministrstva ter narodnega zdravja.

— Rusija je pripravljena vpostaviti stike z Jugoslavijo. Beograjske »Novosti« poročajo iz praških sovjetskih krogov: Vprašanje odnosov med sovjetsko Unijo in Jugoslavijo je zopet na dnevnem redu. Sovjetska Unija je bila in je še pripravljena vpostaviti diplomatske in trgovske stike z vsemi državami, s katerimi taki stiki ne obstoje. To velja zlasti za Jugoslavijo, katere prebivalstvo je po tradiciji in kulturnih vezeh še zlasti blizu narodu sovjetske Unije. Jugoslavija je zavzemala dosedaj v tem vprašanju neodrejeno stališče. To je bila posledica tujih vplivov in pa strahu, da se bo sovjetska Unija vmešavala v notranje razmere Jugoslavije. Temu nasproti pa je treba konstatirati, da se je sovjetska Unija odkrito in svečano odrekla vseh imperialističnih načrtov, in seveda tudi onih na Balkanu in da se nikakor ne misli vmešavati v notranje razmere drugih držav. V interesu miru je, da osvoje tudi druge 4 velesile tako politiko in da se ne vmešavajo več v notranje prilike drugih držav. Z ozirom na zadnje balkanske dogodke so merodajni krogi v Jugoslaviji to dobro zapazili. K temu treba še dodati, da uvidevajo gospodarski krogi v Jugoslaviji, kako velikega pomena bi bila vpostava normalnih odnosov s sovjetsko Unijo. To stremljenje je jasno pokazali sklepi trgovinskih zbornic. Javno mnenje v sovjetski Rusiji živo zasleduje diskusijo o vprašanju jugoslovansko-ruskih odnosov ter je prepričano, da pride tu do sporazuma. Vpostavitve diplomatskih in gospodarskih stikov med obema državama in vpostava prijateljskih vezi med Jugoslavijo in Rusijo, bi prebivalstvo sovjetske Rusije najpriznanejše pozdravilo.

— Albanske klevete. Za izpremembo so začeli kampanjo proti naši državi sedaj albanski politiki. Dopisnikom italijanskih listov podajajo dolge izjave o peklenskih načrtih Jugoslavije in o velikanskih zaslugah Mussolinija, ki da je edino obvaroval neodvisnost Albanije. Albanski politiki seveda tudi niso pozabili omeniti framasonov, da so tako popolnoma dokazali svojo slepo, pokorščino fašistovski frazeologiji. Jasno je, da bodo imele te albanske klevete še manjši efekt ko italijanske.

— Bivša cesarica Zita se vrne na Madjarsko. Milanski list »Ambrosino« poroča, da se bo v kratkem bivša cesarica Zita vrnila na Madjarsko. Nastanila bi se na otoku Csepel, v nekem gradu, ki je ostal lastnina Habsburžanov. Za povratek, da je Italija že pridobila, a tudi ostale velesile ne bi ugovarjale. Madjarski legitimisti že proslavljajo povratek Zite, dočim skuša vlada pomen tega povratka zmanjšati. — Češkoslovaška vlada ostro nasprotuje nameravanemu povratku ekscesarice Zite in iz Prage se celo poroča, da bi smatrala Češkoslovaška Zitin povratek za casus belli. — Ni izključeno, da naj vest milanskega lista samo preizkust razpoloženje velesil in Male antante do ev. povratka Zite.

— Nova sovjetska vlada. Glavni izvršilni odbor sovjetske Unije je izvolil novo predsedstvo sovjetske vlade. Za predsednike so izvoljeni: Kalinin, Petrovski, Čerjakov, Musabekov, Hodžajev in Ajtkov. Predsedstveni tajnik je Jenukidze. Svet narodnih komisarjev pa je sestavljen takole: predsednik Rikov, zunanje zadeve Čičerin, vojna in mornarica Voronilov, železnice Rudzulah, pošte in telegraf Smirnov, delavsko in kmetijsko nadzorstvo Ordokidze, delo Schmidt, trgovina Mikojan, finance Brjuhanov, predsednik vrhovnega sveta za narodno gospodarstvo Kujbišev in vodja centralnega statističnega urada Osinski.

— Rusija in svetovna gospodarska konferenca. Tajništvo Zveze narodov objavlja historiat o poteku pogajanj za udeležbo Rusije na svetovni gospodarski konferenci. Prvo vabilo je bilo Rusiji odposlano dne 12. decembra l. l., toda ruska vlada je povabilo odklonila. Zato je sedaj samo stvar Rusije, da odloči, če imenuje svoje delegate za konferenco ali ne. Za Zvezo narodov je položaj jasen. Povabilo, ki je bilo Rusiji odposlano na podlagi soglasnega sklepa Sveta Zveze narodov, ostane še nadalje v veljavi. Če pridejo delegati sovjetske Rusije v Ženevo, potem bodo ravno tako sprejeti ko delegati vseh drugih držav.

— Čangkajšek v težavnem položaju. Poročevalce agenture Hayes opisuje vojaški položaj na Kitajskem tako-le: Pogajanja med Čangkajšekom in Suian Fangom niso imela nobenega uspeha in se je boj med četami obeh generalov obnovil. Čangkajšek je trajno v težavnem položaju, ker se mora braniti tako proti napadom iz Hankova in proti napadom s severa. — Nejasen je tudi mednarodni položaj. Vedno manj je verjetno, da bi prišlo do skupne akcije vseh velesil. V evropskih krogih mislijo, da more rezervirano stališče Amerike pospešiti samostojen nastop Anglije. Zlasti vsled tega, ker je sedaj nastopil v Sangaju mir in je postal vsled tega del tu stacioniranih čet prost.

— Čangkajšek proti Angležem. Predsednik nankinške vlade, general Čangkajšek, je objavil manifest, v katerem povdarja, da pripravljata britanski poslanik v Pekingu zasedbo ozemlja okoli Nankinga in Sangaja, če bi nankinška vlada odklonila noto zaveznikov. Čangkajšek pozivlja zato vse Kitajce, da se bore proti tuji imperializem, od katerih so Angleži najhujši. — V Sangaj je postal Čangkajšek dva polka, da vzdržujeta red ob priliki prvomajskih proslav. Te proslave je dovolil Čangkajšek brez vseh omejitev.

— Čangcolin muči na smrt obsojene komuniste. V četrtek ob enih popoldne je dal Čangcolin javno usmrtiti 21 na sovjetskem poslanstvu prijatih Kitajcev. Vsi so bili na smrt obsojeni od policije in sploh niso bili postavljeni pred sodišče. Med obsojenci je bil tudi voditelj komunistov Li-La-Cao in ena žena. Čangcolin je dal vse usmrtiti z mukami, z davljenjem. Tik predno je imela nastopiti smrt, je krivnik žrto izpustil in pustil, da je ta prišla zopet k zavesti. Nato je davljenje ponovil. S tem barbarskim mučenjem je hotel Čangcolin vse ostale komuniste preplašiti, da se mu ne bi več upirali. In ta barbar, ta bivši cesni razbojnik je zavzeval evropskih velesil!

MAJNISKE SLAVNOSTI OB DESETLETNICI MAJSKE DEKLARACIJE.

Vstopamo v lepi mesec maj, ki nam je pred desetim leti prinesel ono deklaracijo, s katero je slovenski narod prvi pred vsem, takrat za svobodo narodov krvavo boren svetom, izjavil svojo odločno voljo, da pretrga vse vezi s svojo preteklostjo, da hoče v bodoče živeti v novi državi in skupno z brati istega jezika in krvi. Gotovo je, da smo pred desetim leti, izmučeni od vojne, lakote in trpljenja, gledali z bolj jasnimi in nadepolnimi pogledi na deklaracijo in državno edinstvo nego danes, ko resnica sama — kakor vedno v življenju — zaostaja za našimi željami. Ravno dogodki zadnjih dni so pokazali, da v dneh nevarnosti za nas vse ni druge rešitve, nego v državnem edinstvu, ki je izraženo v naši deklaraciji. Zato je prav in potrebno, da ves slovenski svet proslavi desetletnico majske deklaracije. Na čelo proslav se je postavila Jugoslovanska Matica, ki je predvsem poklicana, da goji preko vseh dnevnih sporov smisel edinstva in ljubezni do rodne grude, s tem pa tudi skrb za one, ki so pred desetim leti podpisovali deklaracijo, pa jim ni bilo dano doživeti nje sadove v naši skupni državi. Čas in razmere zahtevajo, da se spominjamo naših nad in obljub pred desetim leti. Zato naj vsa slovenska javnost sodeluje z Matiko pri tej proslavi.

Na čelu našega dela mora iti seveda naše časopisje, ki naj ta mesec posveti spominu pred desetim leti. Vse podružnice Jugoslovanske Maticе, pa tudi vsa narodna društva prosimo, da proslave ta spomin s primerno prireditvijo. Vse šole naj se pripravljajo na mladinski dan, bodisi z notranjimi šolskimi prireditvami ali z javno prireditvijo za starše in narodno občinstvo.

V vsako narodno hišo naj pride diploma Jugoslovanske Maticе. V vse šole in javne prostore, v vsako družino in društvo in sploh v vsako palačo in kočo naj se razširi ta dokaz naše narodne zavesti.

Vrhunec dosežejo slavnosti koncem maja v nedeljo 29. maja. Ta dan se proslavi sledeče:

1. Vsak kraj naj na predvečer proslavi spomin s primerno domačo prireditvijo, s predavanji, deklamacijami, igrami itd.
2. Vse šole naj na prejšnji dan ali na predvečer v šoli ali javno prirede mladinsko slavnost. Drugi dan v nedeljo je mladinski dan, ki se proslavi z obhodom in sporedom, kar je za kak praj najprimernejše.
3. V Ljubljani se odkrije na ta dan spomenik neodrešenemu ozemlju, kjer bo gorel večni ogenj v spomin na našo deklaracijo in na one, ki prebivajo izven domovine.
4. Vsi listi naj na ta dan prinesejo deklaracijsko prilogo, ki naj jo napolni gradivo zbrano iz naših šol s prispevki mladine same.
5. Majniške slavnosti in mladinski dan so bolj idejnega nego materialnega pomena vendar je želeli, da tudi pri teh prireditvah po možnosti prispeva vsa naša javnost za čitje Jugoslovanske Maticе.

Ravnokar so dospela:

Pravi kraški teran

à liter Din 36.—

Mardešičev vičan - črnina

à liter Din 14.—

Viški opolo

à liter Din 12.—

Ta in druga pristna vina toči

restavracija

»LJUBLJANSKI DVOR«

Abonente na hrano po zelo nizkih cenah

FRAMASONSKI STRAH.

Svet običaj vseh pravovernih napredstvarjev je, da vidijo v vsaki stvari klerikalni strah. Če predlagajo klerikalci gojitve za družništva ali pa zgraditev novih cest, vedno vidi hipernaprednjak klerikalnega zmagaja. Klerikalni lintvern je postal tem ljudem že fiksna ideja in zato so neozdravljivi.

Ampak tudi naša SLS ima lepo število slično bolnih ljudi, kakor dokazujejo zadnja »Slovenec«. Ti ljudje pa vidijo povsod, da masone in neko preganjanje krščanstva, da mora biti verniki kar groza.

Tako tolmači »Slovenec« napade »Jutrac« vsled politike Vatikan kot delo framasonov. Čudimo se »Slovenec«, da se spozablja do tako nepremišljenih trditve. Vendar je nad vse jasen motiv »Jutrovec« polemike. Z apelom na nacionalistična čustva hoče škopovati SLS. To je tako priprosta resnica, da je ne morejo spreminiti vsi framasoni, pa naj se korporativno postavijo na glavo. Mislimo, da bi bil res že skrajni čas, da bi razne strahove vrgli iz naše ljube slovenske politike, zlasti še, ker postaja ta že tako originalna, da bo kmalu sama — strah za pametne ljudi.

prvo leto starosti. — Kdor se bo pregrešil zoper določila navedenega zakona, bo kaznovan po čl. 3 z globo do 250 Din ali z zaporom do 6 tednov.

1. — **Otvoritev postajališča D. M. v Polju.** Gremij trgovcev Ljubljana-okolica v Ljubljani poziva vse člane iz občin D. M. v Polju, Moste, Dobrunje, da se polnoštevilno udeležijo otvoritve novega železniškega postajališča v D. M. v Polju v nedeljo dne 1. maja točno ob 3. uri popoldne. — Načelnstvo.

1. — **Atenac.** Pomlad prihaja v deželo, le-ti sicer z zelo počasnimi koraki in s spremetvom dežja, mraza in celo snega, a ozeleli travniki, kostanji in nasadi pod Tivoli-jem, so dokaz, da je tu. Tudi Atena je zopet odprla svoje gostoljubne prostore pod Tivoli-jem, kjer se prosto giblje in krepi svoje mišice in razvedruje duh po napornem duševnem delu vse, od najmlajšega do že skoro doraslega. Letos se je igrišče povečalo; za dečke je poseben prostor, kjer se bodo našli dijaki po dovršenih domačih nalogah lahko malo pozabavali na ruskem kegljišču. Deklice pa bodo na povečanem in preurejenem prostoru pod strokovnim vodstvom izvežbane učiteljice gojile švedsko telovadbo. Teniš prostori so se povečali od 2 na 4 igrišča, na katerih se že pridno igra. Vse tozadnje informacije daje oskrbnik na teniš-prostoru. Našim najmlajšim pa se pripravljajo higijenično urejen prostor, kjer se po svoji volji zabavajo z žogo, punčkami, ali kar jim je menda najljubše, s peskom. Te svoje najmlajše znanke in prijatelje izra rimskih pravilnih popoldnevov kliče Atena na igrišče. Prijave za otroško igrišče se sprejemajo v ponedeljek 2. maja od 4. do pol 6. ure, v torek 3. maja od 11. do 1. ure in od 4. do pol 6. ure na igrišču.

1. — **Samomor bivše filmske igralkice.** Včeraj popoldne se je v nekem ljubljanskem hotelu zastrupila 32 letna Marija Vajda, filmska igralka, rodom iz Kamnika. V Ljubljano je prišla pred kakimi tremi tedni. Tu je hitro porabila svoje skromne prihranke, danes so našli pri njej le še en dinar denarja. Preje je bila nameščena osem let v velikem filmskem podjetju v Neapolju kot igralka. Ko si je nakopala težko tuberkulozo, jo je podjetje odslavilo. Pri njej so našli mnogo fotografij, ki jo kažejo v njenih vlogah v filmu. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Jurjevanje na Gradu. Podružnice CMD prirede 8. dne maja na ljubljanskem Gradu običajno Jurjevanje. Društva naj se blagovolijo ozirati na to prireditel.

— Zenske in moške nogavice najfinejše kvalitete pri FRANC PAVLIN, Gradišče 3.

DAN SLEPIH.

Odbora društev »Kuratorij slepcev« in »Podporno društvo slepih« v Ljubljani v zvezi s posebnim agitacijskim odborom zastopnic in zastopnikov raznih organizacij in društev priredila v Ljubljani pod pokroviteljstvom častnega damskega komiteja »Dnevo slepih« v prid skladu za zgradbo »Doma slepih« v Sloveniji. V bodočem zavodu naj dobijo zavetišče slepi iz cele Slovenije v vseh dobah svojega življenja.

V ta namen se bo vršila dne 7. in 8. maja javna zbirka. Prodajali se bodo bloki po 1 dinar in odkupni znaki po 5 ter 10 Din.

Zato se obračamo do vseh plemenitih src z vročo prošnjo: »Vsak ki vidi, žrtvuj v teh dneh svoj obol za slepce«.

Maribor.

— **Udruženje jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev** — podružnica Maribor priredi proslavo 1. majnika s sodelovanjem vseh odsekov narod. narod. železničarskega glasb. društva »Dravac« s sledečim sporedom: Od 18.30 do 14.30 promenadni koncert v mestnem parku, ob 14.30 formiranje v povorko in odhod z godbo na veselični prostor gostilne F. A. Požauko v Lajtersperk, kjer se vrši prosta zabava z plesom.

V slučaju slabega vremena se vrši proslava ob 16. uri v restavraciji Kosič, Vetrinjski dvor. — Brez vstopnine! Vabimo naša društva in organizacije kakor tudi cenj občinstvo, da se nam pridruži in udeleži proslave v čim obilnejšem številu! Odbor.

Kratke vesti.

Končni rezultat avstrijskih volitev se je nekoliko izpremenil in izgube kršč. soc. še enkrat. V novem parlamentu bo torej 78 kršč. soc., 12 velenemcev, 9 članov Landbunda in 71 soc. demokratov.

Iz Churchillovih vojnih spominov

Končno so torej najvišje avtoritete privzele ideje za katere smo se borili, za svoje in ugovori nezadostno informiranih so bili lahko zavrnjeni ne da bi bila tu potrebna strokovna izdelana pojasnila. Dasi je okrog nas besedela bitka in so topovi neprestano grmeli, so bile moje misli usmerjene le v bodočnost: 10.000 bojnih tankov, večjih in manjih, posebno prilagojenih terenu, kjer se bodo premikali, za njim angleška, francoska in ameriška pehota in za njo zopet 10.000 tankov — hrano in municijo — vse na fronti 300 — 400 km.

Kreči je imela bodočnost pripravljeno za nas hitrejšo in boljše rešitev stvari.

Fochov genij.

V tem odstavku govori Churchill o spomladu in zgodnjem poletju leta 1918, ko se je dogodilo presenečenje na Chemin des Dames. Churchill povdarja Ludendorffovo pozicijo po bitki pri Lys in pripominja Fochovo izjavo: »Če ne bi bilo odločitve, tikačje se Pariza. Članek konča s spominom na Fochovo »militaire« (vojaška družina).

Maršal Foch je zasledoval dogodke z oče-

Značilna demonstracija. Vladni krogi so zahtevali, da imenuje španska univerza v Madridu kralja Alfonza XIII. za častnega doktorja. Pri glasovanju pa je 17 profesorjev glasovalo proti, 60 se je glasovanja vzdržalo in le 40 je glasovalo za. Ker se štejejo neododani glasovi kot proti glasovi, je predlog padel. Še so na svetu ljudje s hrbenico.

Predsednik Masaryk je bil imenovan za častnega meščana Aten.

Komunistična stranka Rusije šteje 733.000 rednih članov, 39.700 kandidatov za sprejem v stranko in 150.000 članic.

Rusko balistično vojno brodovje napravi veliko potovanje in obišče pristanišča Reval, Rigo, Kiel in francoska pristanišča.

Posebna komisija za pobijanje korupcije je bila ustanovljena na Poljskem.

V Kovnu so bili obsojeni na smrt trije socialisti, ker so poskušali izvesti državni prevrat proti predsedniku Woldemaru.

V Bengaliji, indijski provinci, ki šteje 47 milijonov prebivalcev, razsaja že tri mesece kolera. Dosedaj je umrlo 50.000 oseb.

Belgijska Narodna banka je znižala obrestno mero od 6 na 5 in pol.

Rumunija zahteva od angleške banke, da ji vrne njeno zlato zalogo v višini 95 milijonov zlatih lejev.

Posebni oddelki za gospode

Klobuki
Perilo
Kravate
Modne
Potrebščine
Pletenine
Palice
Dežniki
it.d.

A. Sinkovec in **K. Soss**
Ljubljana Mesni trg

IZ »NAVODIL O NAČINU IZDAJANJA VOZNIH UGODNOSTI«.

Vozne ugodnosti pridobitih, naučnih, sportskih, patriotskih in drugih društev.

Člen 11. Za 50% znižano vozno ceno redne tarife uživajo poučna, strokovna, pridobitna, humani in ostala društva za potovanje na kongrese in letne skupščine teh društev. Generalna direkcija državnih železnic bo odobravala znižano vozno ceno takim društvom za glavne skupščine in kongrese, tako za železnice, kakor za ladje.

Člen 112. Sokolska društva uživajo za 50% znižano vozno ceno redne tarife kadar potujejo radi tekem in proslav, največ trikrat na leto. Znižano vozno ceno za ta potovanja bode odobravala Generalna direkcija, tako za železnice kakor tudi za ladje.

Pripravljena pevstva društva uživajo znižano vozno ceno za 50% redne tarife trikrat na leto, kadar potujejo v svrhu dajanja koncertov in sicer samo na priporočilo umetniškega oddelka ministrstva prosvete. Znižano vozno ceno odobrava Generalna direkcija železnic tako za železnice kakor tudi za ladje.

Člani dijaškega ferijalnega saveza uživajo za 50% znižano vozno ceno redne tarife v času od 1. junija do 30. septembra in kupujejo polovične karte neposredno pri potniških blagajnah na osnovi legitimacij, izdanih od Ferijalnega saveza. Legitimacije morajo biti opremljene s fotografijo, potpisom in overovljene s pečatom in podpisom starejše saveza. Te legitimacije morajo biti overovljene po oblastni železniški direkciji.

Člani planinskega društva uživajo istotako trikrat na leto znižano vozno ceno. Polovične karte kupujejo neposredno pri potniških blagajnah odnosno agencijah na osnovi legitimacij izdanih od Centralnega planinskega društva. Legitimacije morajo imeti obliko knjižic in biti opremljene s fotografijo, potpisom imetnika, s pečatom in podpisom starešine Centralnega planinskega društva, da je doletena oseba član društva najmanj dve leti. Legitimacije morajo biti overovljene po oblastni železniški direkciji.

som, ki se ne moti. Ni dopustil, da bi jo zmedla razmišljanja, ki so kalila pričetek, pač pa je razvrstil strateške nujnosti zaveznikov armad v odgovarjajočem redu. Prva teh nujnosti je bila brez dvoma enota angleške in francoske armade. Na drugem mestu težnja, da se obdrže pristanišča na kanalu. Končno obramba Pariza. Petain je že večkrat dokazal, da sodi o stvarih drugače kakor Foch. Njegovo ravnanje v noči 24. marca, ki je pospešilo donlensko konferenco, je pričalo, da smatra izgubo Pariza za večjo katastrofo, kakor pa oddelite angleške armade od francoske. Toda Pariz bi bil lahko izgubljen, ne da bi to zabranilo propast centralnih držav, v novembru 1918. Izguba pristanišča bi pa pomenila še eno leto vojne. Poleg tega bi predor med angleško in francosko armado lahko porazbilil meglo nepravilnih nazorov. Od trenutka, ko je postal vrhovni poveljnik, je brez prestanka zbiral rezerve in ni nikdar pozabil na obranitev zveze med angleško in francosko armado. In za njim, soglasno z njim je stal Clemenceau, ki je izjavil: »Boril se bom pred Parizom, boril se v Parizu, boril se bom za Pariz.«

Z ozirom na Fochovo odločitev, da bodo zbrane rezerve v Flandriji in med Compiegne in Amiensom, je bilo potrebno razgaliti fronto na drugih važnih delih. Premik toli-

Vsaki legitimaciji mora biti dodan list, ki je čvrsto vezan z legitimacijo, na katerem so tri rubrike, razdeljene na dva dela: za odhod in za povratek. O priliki potovanja pritisnejo potniške blagajne (agencija) vlažni datumski žig na odnosno mesto, vlakovni pregledniki - sprevodniki pa preščejo potniško rubriko. Natančnejša navodila za legitimacije bode predpisala Generalna direkcija železnic.

Članom vseh ostalih društev bode dovoljeval 50% znižano vozno ceno minister za promet za vsaki poedini slučaj, največkrat trikrat na leto, za kar se bodo izdajale predpisane izkaznice za posebna potovanja. Član društva, kateremu je odobrena za 50% znižana vozna cena redne tarife, mora imeti legitimacijo, izdano od dotičnega društva, da je član društva najmanj dve leti. Legitimacija mora overiti starejšina društva s podpisom in pečatom. V legitimaciji pa se mora nahajati fotografija in podpis imetnika. Prošnje, ki se predložijo ministrstvu za promet, morajo biti potrjene od društva, da je prosilec član društva najmanj dve leti in od pristojnega ministrstva, da društvo v resnici obstoja in od kdaj.

DRUGO KUGYJEVO PREDAVANJE.

Sinoči ob 8. je vdrugič predaval v veliki unionski dvorani dr. Kugy o lepota naših planin. Tudi temu predavanju je prisostvovalo občinstvo v prav velikem številu. Poleg drugih častnih zastopnikov so se predavanja udeležili še: veliki župan dr. Vodopivec, škof dr. Jeglič, rektor dr. Lukman, predsednik deželne sodišča dr. Babnik, narodni poslanec Smodej, dvorna dama ga. Tavčarjeva ter zastopnik mestne občine dr. Zarnik. Navzoči so bili tudi številni prijatelji dr. Kugyja iz mlajših let, med njimi tudi dr. Tuma.

V imenu Slovenskega planinskega društva je pozdravil občinstvo, častne goste ter predavatelja predsednik dr. Tominešek.

Dr. Kugy je v svojem predavanju poleg zanimivosti iz kraljestva planinske lepote naših Julijskih Alp, ki jih je omenjal že pri svojem prvem predavanju, navajal še druge primere resničnih in globokih spoznanj, ki jih človek doživlja v planinah. Nikjer drugje ne zveni beseda »svidenje« tako prirčno kakor v planinah, nikjer drugje se ne sklepa tako prirčnega prijateljstva, kakor v planinah, tam, kjer le primora priroda k najglobljim čustvom, tam, kjer se že tisočletja borita gozd in skalovje za posest.

Dr. Kugy je s toplimi čustvenimi besedami karakteriziral one preproste moške, ki so ga vodili na vrhove in grebene Julijskih Alp. Poleg Antona Tožbarja, ki ga je navajal že v svojem prvem predavanju, je omenil še Andreja Komaca iz Trente. Bil je to zvest, zanesljiv vodnik, najboljši plezalec v vsej Trenti, gibčen kot veriga, prožen kot maček in spreten kot podlasica. Drugi vodnik Matija Kravanja je bil preje radi ponarejanja denarja devet let v ječi v Kopru. V sebi je imel divjo trentarsko strast za planine in za lov na divje koze, ter je bil znan kot drzen divji lovec. Potem je bil tu še stari Pečar iz Kranjske gore, mož mirnih kretanj, prevdaren in molčeč, značaj, ki je dr. Kugyju zelo imponiral, dasi mu je bil nepojmljiv, toda vendar zanimiv pojav. S karakterizacijo tega očanca, je podal dr. Kugy sliko enega onih naših ljudi, ki so sedaj zelo redki, pravi tip našega človeka pred desetletji.

Predavanje so spremljale prav lepe skioptične slike, nekatere tudi barvane. Mnogoštevilno občinstvo se je zahvalilo predavatelju s toplim, dolgotrajnim aplavzom.

Sport.

Veliki letalski miting v Ljubljani.

Oblastni odbor Aero-kluba »Naša Krila« v Ljubljani je na svoji zadnji seji sklenil 26. junija t. l. prirediti v Ljubljani velik letalski dan, da vse prijatelje letalstva spozna z modernim napredkom in praktično pokaže sposobnosti in zadržnosti naših aviatikov. Prireditel bo obsegala poleg drugih zanimivosti tudi skakanje s padobranom iz aeroplana in najrazličnejše akrobacije, kakršnih doslej pri nas še ni nihče izvajal. Opozarjamo že sedaj na to posebnost s pristavkom, da bodo člani Aero-kluba (ki se lahko še vedno priključijo v Kazini II. nadstr. pri tajniku kluba) imeli priliko posetiti to prireditel za naravnost smešno nizko ceno Din 5.—. Kdor želi tedaj za to ceno uživati, naj se čimprej prijavi.

Plavanje na velike razdalje je postalo sedaj zelo moderno. Preplavanje rokavskega

preliva in Catalinskega zaliva ne povzroča nobene senzacije več in zato se trudijo plavalci, da dosežejo tak uspeh, ki ga dosedaj še nikdo ni dosegel. Tako namerava ameriški plavalec Billy Jack preplavati razdaljo med St. St. Louisom in New-Orleansom, ki znaša tisoč angleških milj (1609 km), seveda ne namerka, ampak vsak dan po 40 milj (64 kilometrov). Sedaj pričakujejo vsi sportniki z veliko napetostjo, če se bo drznemu amerišskemu plavalcu posrečilo ta izvanredni rekordni uspeh.

Teniški prvaki v filmu. V Ameriki so ravnokar zgotovili velikanski teniški film. Iz 3000 metrov filmskega materiala so izrezali 2500 m dolg podučni film. Casovna lupa demonstira vse mogoče udarce in uplive raketa na žogo pod različnimi koti in najbolj skrite finese igre naznamenitejših prvakov. Tilden ima svoje poglavje za se, ravnokar Johnston in Helena Wills, ne manjka tudi Borotro, Lackosteja in Cocheta, nastopa tudi Norris, Williams, Patterson, Norman, Brookes, O'Hara, Wood in Manuel Alonso. Zelo ostro se kritizira dejstvo, da prireditelji niso sprejeli v film Richardsa, ki ga Amerikanci imenujejo najboljšega tenis-igrača sedanjega časa in mogoče vseh časov, niti Suzanne Lenglove, skoraj gotovo radi njih prestopa k profesionalizmu. Zanimivi so tudi pogoji izposojevanja ameriškega saveza na včlanjena društva in saveza oziroma visoke šole in srednje šole. Savez zahteva depot 40 dolarjev in razpošilja kopije v ognjavnarh kovinskih zabojih po celi Ameriki. Če se film vrne nepoškodovan, dobi društvo 15 dolarjev od deponirane vsote nazaj.

Iz mednarodnega ringa. V Providenci je premagal Fidel La Barba, svetovni prvak v mušji teži, Young Montreala po točkah v 10 rundah. — Gibsy Daniels, ki je lansko leto premagal nemškega bokserja Paula Samson-Körnerja, je zmagal pred kratkim v Londonu v 20 rundah po točkah Tom Berryja in je postal angleški prvak v poluteški teži.

Redna letalska služba med Francijo in Južno Ameriko. »Compagnie Generale d'Entrepises Aéronautiques« je po končanih pripravah in po sklepu potrebnih pogodb odločila početek rednega zrakoplovnega prometa med Francijo in Južno Ameriko s 1. septembrom 1927. Letala bodo startala v Ooulousu. Proga pelje čez Barcelono—Tanger—Agadir—Port Etienne—Dakar do Kapverdskih otokov. Od tu preleti letalo atlantski ocean do otokov sv. Paula in nadaljuje polet čez Natal—Pernambuco—Bahia—Rio de Janeiro—Santos in Montevideo v Buenos Ayres kot končno stacijo. Cela proga je dolga 12.400 km, od katerih odpade 3300 na atlantski ocean. Čas poleta bo znašal začetkom 7 in pol dni, vendar se bo pozneje skrajšal. Letala bodo tipa »Latacoere 17« visokokrovniki oziroma za polet preko Atlantika »Latacoere 21« hidroplanice. Francozi sicer računajo z nemško konkurenco (Dornier), upajo na, da Nemčija ne bo gotova pred letom 1928.

SVETLA GLAVA

PEČE LE Z

Dr. OETKER

JEVIM

BACKINOM

DR. OETKER, d. i. o. n., MARIBOR.

in poštine prosto

najboljše recepte pošilja na željo brezplačno

zmaga se je dala še zmirom doseči, dasi z ničevim uspehom, da bi bila le ohranjena iluzija naraščajočega uspeha. 17. aprila je prejel prestolonaslednikova armada ukaz, naj kar najhitrejšo pripravi ofenzivo na Chemin de Dames, s katero bi naj bila prelomljena zavezniška fronta med Soissons in Reims. Priprave so bile izvedene z običajno nemško temeljitostjo in z brezprimerno tajnostjo. Sedma in prva nemška armada sta zbrali 29 divizij za to bitko. 1.158 baterij je bilo pripravljenih, pričetek bitke je bil določen na 27. maja ob dveh popoldne.

Neuspeh v bitki na Chemin de Dames je še utrdil odnose angleške in francoske armade. Po vidnem presenečenju in 20 km umiku v enem dnevu — rekord v vseh, na zahodu izvojevalih bitkah — so Francozi končno izpremenili svoj nazor o superiornosti francoske armade, ki se je uveljavljala posebno z ozirom na angleško armado po 21. marcu. Od trenutka, ko je prišla francoska armada prvič v neposreden stik z Ludendorffovo ofenzivo, niso bili francoski poveljniki več tega mnenja, da je edino francoska armada sposobna vzdržati fronto pod modernimi pogoji. Te iluzije je razbila nemška armada. Skupna usoda angleške in francoske armade je utrdila vezi med zavezniki bolj od vsega drugega.

Gospodarstvo.

× **Automobilski oddelek na letošnjem ljubljanskem velesejmu.** Na splošno željo se tudi letos vrši mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani od 2. do 11. julija. To je baš najugodnejši termin za avtomobilsko razstavo, katero se namerava prirediti letos v še posebej obsegu. V Sloveniji je avtomobilski sport zelo razvit, ne zaostaja pa tudi motociklizem. Smotreno delovanje ljubljanske sekcije Autokluba in Motosaveza je ve-

liko pripomoglo k tem uspehom. O razvoju avtomobilizma v Sloveniji je informirano tudi tajništvo mednarodne zveze avtomobilskih konstruktorjev v Parizu. S posebnim odlokom je priznalo važnost avtomobilske razstave v Ljubljani in priporočilo udeležbo svojim članom-tvornicam. Obeta se nam pestra revija najrazličnejših izdelkov evropskih in ameriških tvornic. Interesanti bodo imeli dovoljno izbiri, kupili si bodo lahko na razstavi voz, ki bo odgovarjal okusu, vporabi in žepu.

BORZE.

29. aprila 1927.

Ljubljana. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski za-ključki.) Vrednote: Investicijsko 0 — 85, Vojna škoda 0 — 342, zastavni in kamunalne Kranjske 20 — 22, Celjska posojilnica 195 — 197, (197), Ljubljanska kreditna banka 150 — 0, Merkantilna banka 99 — 100, Praštedion 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 170, Trbovlje 0 — 480, Vevče 140 — 0, Stavbna zadruga 55 — 65, Šešir 104 — 0. — Blago:

Tendenca za les čvrsta; za deželne pridelke neizpremenjena. Zaključenih 7 vagonov.

Zagreb, Newyork ček 56.75—56.95, Pariz 222.25—224.25, Praga 168.30—169.10, Curih 1094—1097, Amsterdam 22.76—22.82, Dunaj 800.5—803.5, Berlin 1349.51352.5, London 276.27—277.07, Italija 301.726—303.726.

Curih, Beograd 9.13, Berlin 123.25, Newyork 519.875, Dunaj 73.1625, Varšava 58.12, Sofija 3.75, Bukarešta 3.29, London 25.25625, Pariz 20.365, Praga 15.40, Milan 27.70, Budimpešta 90.6375.

Marcel Prevost

Don-Juanke.

— Saj je nisem še nikoli videl!

— Tem bolje, ji boste vsaj to povedali!

Roger se je slabe volje dvignil in Saulnois je gledal za njim. Precej nerodno se je približal komtesi, jo površno pozdravil in na njeno kretujo z roko sedel nekoliko proč od nje. Komtesa je nekaj pripovedovala in izgledalo je, da se Roger začenja za to pripovedovanje zanimati, kajti njegov odporč je odnehal in smehljaj se je.

Večina gostov je začela lokal zapuščati. Naši znanci so sedli k Saulnoisu in opazovali pogovor Rogera s komteso.

— Kaj vruga si imata povedata ta dva? se je jezil Gulloux, ki bi bil že rad šel domov, toda onadva sta se živahno pogovarjala naprej.

Ko je bil Roger stopil pred komteso, ga je bila ta dobro pogledala v oči ter mu ponudila svojo golo desnico, na kateri ni nosila nobenih prstanov.

— Kaj me nočete spoznati, gospod doktor?

On jo je namah spoznal in zmeden zamrmral:

— Mrs. Sanders!

— Da, Mrs. Sanders, vaša nekdanja strežnica v bolnišnici Jellicoe, ki vam je izmenjala vašo prvo obvezo... Seveda sem potem morala naglo zapustiti bolnico.

— Toda rekli so mi ravno kar...

— Da, rekli so vam, da se imenujem komtesa Anderny. To je tudi v istini moje ime. Toda na fronti

v bolnišnici sem se z dovoljenjem angleškega komandanta enostavno imenovala Mrs. Sanders, kot so enako storile marsiktere dame britanske družbe.

Obmolnila je in se začela smejati in njen smeh je bil mladeniški, enako kot njen pogled.

— Sicer pa vidim, da ste še vedno trmasti kot nekdanj. Čemu ste spet namršili tako svoje črne kosmate obrvi? Videla sem vas, hotela sem vas pozdraviti in vas sprašati, kako vam gre. Če vas to dolgočasi, se lahko vrnete v družbo svojih prijateljev.

Zadnja dva stavka je izgovorila resno, skoraj ponosno. Roger je spoznal, da se nahaja v smešnem položaju in protestiral:

— Toda, milostiva, nikakor ne... Nasprotno, zelo sem srečen...

— Sedite torej semkaj in povejte mi, kako ste živeli od tedaj. Samo tri dni sem bila skupaj z vami v bolnici, kajti morala sem proč, bila sem namreč vsled silnega dela na koncu svojih moči.

— Res je, čisto drugače izgledate kot tedaj, je nehote ušlo Rogeru. Gledal jo je s takim občudovanjem, da je komteso kar pogrelo in odgovorila mu je:

— Če je ženska preko svoje mladosti, se ji preveliki naporji taj poznajo.

Roger si je mislil:

— Če je preko mladosti?... Koliko je pač stara? Trideset ali morda petintrideset let... Lepa je pa res! In nekaj v njem se je upiralo tej lepoti, koji se na noben način ni hotel udati.

— Kako se vam je pa godilo pozneje? je vprašala komtesa.

— Čez mesec dni sem zapustil bolnišnico, toda šepal sem in bom menda vse svoje življenje šepal.

— Ali niste popolnoma ozdraveli?

— Da... Dali so mi mesec dni dopusta, ki sem ga preživel v Cornwallu, kjer živi moj varuh, o katerem sem vam že takrat v bolnišnici pravil, če se ne motim.

— Da, spominjam se... Ali imate še kaj drugih sorodnikov v Angliji?

— Ne žive duše več, odkar mi je mati umrla, toda varuh mi je obenem boter in me je vzgojil. Imenuje se doktor Hobson.

— I remember. You speak english perfectly, exactly as an Englishman... In potem?

— Potem sem spet služil v armadi do konca vojke. Sedaj sem izstopil iz vojaške službe z namenom, da postanem navaden civilni zdravnik.

— V Parizu?

— Skoraj gotovo v Parizu... Pa še ne vem.

Komtesine temne oči so se naravnost vsesale v njegove, toda ta pogled ga ni vznemirjal, ravno nasprotno, bil mu je prijeten.

— Nič se niste spremenili, mu je dejala. Takrat ste bili malo bolj blede. Toda spoznala bi vas bila med tisoči po laseh in obrvih... Ali poznate gospoda in gospo Saulnois, je dodala po kratkem presledku, da usmeri pogovor drugam.

— Šele danes zvečer sem ju spoznal. Moj vojni tovariš Maurice Guilloux me jima je bil predstavil.

* Spominjam se. Angleščino obvladate popolnoma, kot kak Anglež.

(Dalje prihodnjik)

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

Josip Petelinca
kolesa in šivalni stroji

znamke

Gritzner, Adler in Phönix.

Najlepše opreme, posamezni deli, pnevmatika, igle za vse sisteme — samo v

Najnižje cene. — Tudi **LJUBLJANI** blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana

nudi

najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon št. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

RAZPIS SLUŽBE!

Društvo lastnikov tiskarn odn. Gremij tiskarnarjev itd. za Slovenijo v Ljubljani razpisuje mesto

tajnika

s prejemki po dogovoru, vendar ne pod Din 3000— mesečno.

Zahteva se temeljito znanje tiskarske stroke in večletno strokovno poslovanje.

Prednost bi imeli tiskarniški faktorji ali vodje posameznih oddelkov, ki niso stari nad 50 let in ki obvladajo jugoslov. jezike in nemščino v govoru in v pisavi.

Oferte je vlagati do 15. maja na:

Društvo lastnikov tiskarn za Slovenijo v Ljubljani, Breg št. 12.

POMLAD!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, naramnice, žepni robci, nakit za obleke, otroške majice, nahrbtniki, pali e, dežniki, klovi v vseh barvah, šifoni, šilingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje, Razna dišeča mila — samo pri

Josip Petelinc

blizu
Prešernovega spomenika, ob vodi
Ljubljana

Najnižje cene. Točna postrežba.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Iščem

za 1. julij stanovanje, obstoječe iz kuhinje ter 1 do 2 sob. Plačam dobro. Naslov v upravi lista.

Kontoristinja

samostojna moč, večša knjigovodstva, korespondence, stenopisja in strojepisja, išče službe. Ponudbe prositi na upravi lista pod značko »Več letna praksa«.

Simon Klimek,

LJUBLJANA.

Selenburgova ulica št. 6

izdeluje obleke za gospode po najnovejši modi in zmernih cenah. V zaglogi ima vedno najboljše češko in angleško suknjo.

Drva - Čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 56.

Stavbena

parcela

z dobro obdelanim vrtnom ob polu v Rožno dolino. Levčeva ulica, se prodaja. Naslov v upravi »Narodnega Dnevnika«.

Najboljši s 15 letnim jamstvom z avtomatično prestavo za vezanje in šivanje, kroglični tek i. t. d. ima edino

»STOEWEIR«
šivalni stroj.

Zaloga **LUDOVİK BARAGA**
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6 I.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

USTANOVljena 1900.

Delniška glavica:
Din 50.000.000.—
Rezervni zakladi nad
Din 10.000.000.—

Brešice
Celje
Črnomelj

Gorica
Kranj
Logatec

Maribor
Metković
Novi Sad

Novomesto
Prevalje
Ptuj

Rakek
Sarajevo
Slovenjgradec

Split
Trst

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon št. 2861,
2413, 2502, 2503.

TISKARNA MERKUR **LJUBLJANA**
TRG.-IND. D. D. GREGORČIČEVA 23

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabilja, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVEZNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.

Izdajatelj: Aleksander Zelesnikar. — Urejuje: Vladimir Svetek. — Za tiskarno »Merkur« odgovoren: Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.